

Trafikverkets remissyttrande gällande Reboot – omstart för den digitala förvaltningen SOU 2017:114

Övergripande synpunkter

Trafikverket anser att det är bra att digitaliseringen av förvaltningen får ett ökat fokus och en ökad sammanhållning bör ge synergieffekter. Överlag är dock underlaget för detaljerat och många saker återkommer. Slutbetänkandet fokuserar mycket på nuläget och aktuella frågor. Det hade varit önskvärt med en inriktning för framtiden.

En tydligare styrning och samordning för olika initiativ och uppdrag avseende digitaliseringsfrågorna är viktigt för en ökad kundnytta, en effektivare statsförvaltning och för samhällsutvecklingen i stort. Det är viktigt att beakta riskerna med styrning på en alltför detaljerad nivå, då det kan hämma utvecklingen inom ett innovativt område.

Införandet av Myndigheten för digital förvaltning och dess uppdrag att samordna området uppfattar Trafikverket som ett steg i rätt riktning mot det av riksdagen beslutade målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att sätta mål inom området samt att de är tydliga och fokuserar på framtida möjligheter och effekter.

Myndigheten för digital förvaltning kommer att spela en viktig roll i det fortsatta arbetet och Trafikverket påpekar vikten av att myndigheten blir tillräckligt bemannad och ges resurser för att kunna hantera bredden i frågorna.

Trafikverkets yttrande

Trafikverket kommenterar nedan utredningens förslag för respektive kapitel.

1 Författningsförslag

Trafikverket har noterat att författningsförslagen i många fall framstår som onödigt detaljerade, lösnings- och tekniskspecifika vilket riskerar att hämma fortsatt utveckling.

4 En omstart för den offentliga förvaltningens digitalisering

4.1 En myndighet med samlat ansvar

Trafikverket tillstyrker att en myndighet med ett samlat ansvar bildas. Trafikverket efterlyser en helhetssyn på informationsförsörjningsfrågor och önskar en tydlig avgränsning av olika myndigheters ansvar inom informationsförsörjning och vi ser även att frågorna behöver hanteras oberoende av om det gäller digital och analog information.

4.2 Samordnad organisation för statliga lokalkontor

Trafikverket anser att arkivansvaret behöver belysas för att säkerställa såväl rätten att ta del av allmän handling som efterlevnaden av bevarandemålen i arkivlagen.

5 Effektiv styrning av en samverkans förvaltning

5.1 Om samverkan – möjligheter och befogenheter

Trafikverket ser det som en självklarhet att statliga myndigheter ska kunna samverka även utanför sina verksamhetsområden. Vi anser att det bör underlättas för myndigheter att samverka och det bör inte enbart gälla digitaliseringsområdet. Detta eftersom vi ser att det kan bli gränsdragningsproblem eftersom digitalisering i princip ingår i alla verksamhetsområden.

6 Effektiv styrning av förvaltningsgemensamma digitala funktioner

6.1 Ett tydligt offentligt åtagande är utgångspunkten för effektiv styrning

Trafikverket delar utredningens bedömning att ”Det offentliga åtagandet för förvaltningsgemensamma digitala funktioner behöver regleras i författning”.

Man bör dock beakta riskerna med styrning på en alltför detaljerad nivå.

7 Mål för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete

Trafikverket tillstyrker utredningens förslag att ett mål för de statliga myndigheternas digitaliseringsarbete bör fastställas. Innehållet i den målformulering som utredningen föreslår anser vi vara relevant, men den är mångordig och bör förenklas. Trafikverket vill påpeka att digitaliseringen inte är ett självändamål, det är ett verktyg för att uppnå regeringens mål om medborgarnytta och effektivisering av förvaltningen.

”Målet för de statliga myndigheternas digitaliseringsarbete är att den statliga förvaltningens användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av den statliga förvaltningens service. De statliga myndigheternas användning av digitala medel ska vara säker samt öka kvaliteten och effektiviteten i den offentliga förvaltningen som helhet”.

Trafikverket tillstyrker utredningens förslag om att myndigheterna i sin årsredovisning ska redovisa sina resultat i förhållande till detta mål – och konstaterar att Trafikverket behöver utveckla en metod för att kunna svara på detta nya krav, om förslaget fastställs.

8 En övergripande plan – ett ramverk – för förvaltningsgemensamma digitala funktioner

8.3 En tidsbestämd strategi

Trafikverket ställer sig bakom utredningens förslag att ”Regeringen beslutar om en tidsbestämd övergripande plan – en strategi – för digitalisering och it i den offentliga förvaltningen”.

9 Informationssäkerhet – en naturlig del i digitaliseringen

Trafikverket delar inte utredningens slutsats om att Myndigheten för digital förvaltning bör ges ett ansvar för informationssäkerhetsrelaterade frågor. Trafikverket förordar att frågorna avseende informationssäkerhet hålls ihop inom statsförvaltningen, att styrningen inte splittras på fler myndigheter.

Ett aktivt arbete med informationssäkerhet är en förutsättning för fortsatt digitalisering. En möjlig väg är att ta fram lagkrav för att införa ledningssystem för informationssäkerhet.

10 Förvaltningsgemensamma digitala funktioner och elektronisk identifiering

10.2 Elektronisk identitetshandling istället för e-legitimation.

Trafikverket menar att förslaget att introducera ett nytt begrepp för e-legitimation riktat mot slutanvändare riskerar att förvirra mer än förtydliga.

14 En infrastruktur för elektronisk identifiering

14.3 Lagen om infrastruktur för elektronisk identifiering och kvalitetsmärket Svensk elektronisk identitetshandling

Trafikverket tillstyrker utredningens förslag att förutsättningarna för e-legitimation stipuleras i lag.

21 lag om infrastruktur för digital post

Trafikverket avstyrker nuvarande förslag till lag om infrastruktur för digital post. Vi anser att en lag är bra men nuvarande lagförslag är onödigt detaljerat, lösnings- och tekniks specifikt vilket riskerar att hämma fortsatt utveckling. Trafikverket anser att en mer ändamålsenlig teknikneutral reglering, riktad mot efterfrågade effekter är önskvärd.

Trafikverket ställer sig bakom inriktningen att skapa en säker digital kommunikation mellan myndighet, medborgare och näringsliv.

Mina Meddelanden är och ska vara en säker digital brevlåda där man ska kunna lita på avsändaren. Det vore olyckligt om myndigheter skickar meddelanden till fel adressat pga. att identiteten på mottagaren inte är säkerställd.

Myndigheter som i sin ärendehantering inte har kvalitetssäkrat identiteterna på extern part kommer behöva förändra nuvarande arbetssätt och IT-lösningar för att kunna använda Mina Meddelanden.

Förslaget kommer få en stor påverkan på Trafikverket eftersom vi idag inte har ett sätt att säkerställa identitet på mottagare. Utveckling pågår men det är ett omfattande arbete som krävs om vi ska kunna skicka ut all kommunikation till kund via mina meddelanden (om kunden så vill).

Implementeringstiden är föreslagen till 1/7 2019, vilket är kort. Krav på svensk digital ID-handling träder ikraft först 1/1-20, det finns en poäng att båda delarna träder ikraft samtidigt och se över tidplanens rimlighet.

Generellt är det bra att kravet på att skicka ut digitalt läggs på myndigheterna och inte på privatpersoner. Möjligheten för brevlådeföretagen att ta betalt för sina tjänster kommer påverka kostnaderna för utskick.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lena Erixon. Föredragande har varit Britt-Marie Calles VO Planering. I den slutliga handläggningen har planeringsdirektör Stefan Engdahl, Gunilla Freij VO Planering, Eva Hyenstrand centralfunktion IT, Henrik Aminoff centralfunktion Juridik och Planprövning, Peter Eriksson centralfunktion IT deltagit.

Lena Erixon
Generaldirektör